

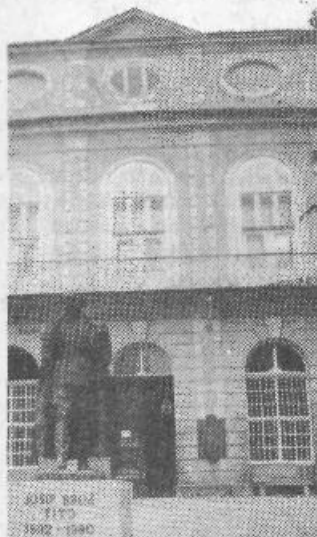
Ali smo res tako bogata družba, da muzej revolucije prepuščamo času?

Naložbe v neproizvodne namene so v Sloveniji že dalj časa ustavljene, oziroma so zmanjšane na minimum. V nekakšnem »nacionalnem paketu« so zdaj ostali le najnujnejši projekti. Po podatkih Vladimira Kavčiča, predsednika komiteja za kulturo, se v tem tre-

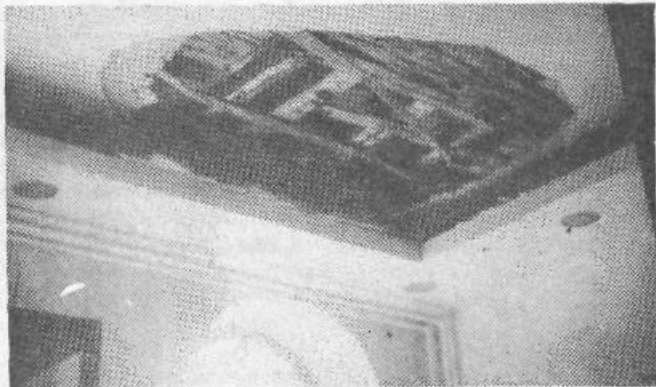
jemo, bi nas moralo zavezovati, da to revolucijo in NOB tudi dostojno prezentiramo. Ironija je, da so v prostorih muzeja revolucije obiskovalci in seveda delavci muzeja skoraj v življenjski nevarnosti, kot da bi hoteli s tem še bolj ponazoriti razmere iz časa NOB. Ni naš namen ugotavljati zakaj za nujna vzdrževalna dela na objektu niso skrbeli prej in zakaj za to ni bilo potrebnih materialnih sredstev. Tudi ni naš namen, da bi dajali kakršnekoli predloge za rešitev problema, vendar se nam zdi, da, če bodo v Črni gori v kratkem odprli že tretji muzej revolucije, tudi Slovenci potrebujemo dostojen objekt, kjer bo predstavljena naša polpretekla zgodovina v kateri se je dokončno uresničila naša samostojnost in državnost. To smo nenazadnje dolžni tudi vsem tistim ljudem, ki so se za to državnost borili in žrtvovali svoja življenja.

Arhitektka Majda Kregar je denimo predlagala (objavljeno v sobotni prilogi Dela 19. IX. 87), da bi obnovili ljubljanski grad in tja postavili muzej revolucije. Ne bomo analizirali tega predloga, trdimo pa, da je potrebno za muzej ljudske revolucije (pa tudi za druge »nacionalne projekte«) najti čim prej primerno rešitev, pa ne samo birokratsko, administrativno, ali politično, ampak konkretno in takšno, da jo bo mogoče v čim krajšem času in kar se da ceneje uresničiti.

Nemudoma pa bo treba poiskati rešitev za temeljito obnovo

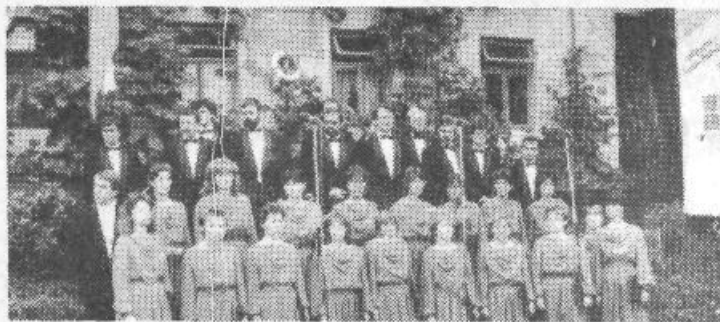
nutku uresničuje le gradnja oziroma dograditev mariborskega gledališča in mariborske univerzitetne knjižnice, vse ostalo – (obnova narodnega muzeja, gradnja novega objekta NUK in Centralne tehnične knjižnice, razširitev narodne galerije in dograditev moderne galerije) pa je pre-

stavljen na nedoločen čas. Tako je tudi z muzejem revolucije katerega gradnja novega bi morala biti že v polnem zamahu, pa tega neugodne materialne razmere ne dopuščajo. A še bolj kot gradnja novega muzeja bude v oči že obstoječa zgradba muzeja revolucije v starem, tako imenovanem Cekinovem gradu ob hali Tivoli, ki je že dalj časa v razpadajočem stanju. Pred nekaj meseci smo v dnevnem časopisu brali, da se je v enem od razstavnih prostorov podrl strop in sreča je bila, da takrat tam ni bilo obiskovalcev. Dejstvo, da so bili temelji SFRJ in SR Slovenije zgrajeni in utrjeni v NOB in, da se na te temelje vedno sklicu-

že obstoječega muzeja. Res je, da so strop, v katerega so vložili okoli 40 milijonov dinarjev, že popravili. A kaj, ko celotna zgradba stoji na zelo majavih nogah in se zaposleni bojijo, da se ne bo podrli še kje drugje. Ne gre pa prezreti, da je tudi spomeniško zavarovana in je zares ne bi smeli prepustiti času. Čas je denar, radi rečemo. In ker ga je v teh zaostrenih pogojih gospodarjenja vse manj, ga bo treba nemudoma poiskati. Družbena in materialna škoda je že tako velika, da ju jutri ne bo več moč popraviti. Časi so zares težki in nobenega upanja ni, da bodo jutri kaj lažji.

Milan Pirker

Počastili spomin na reformatorja srbske pisave in knjižnega jezika Vuka KARADŽIČA

Proslava pred rojstno hišo slovenskega jezikoslovca Jerneja Kopitarja je le ena od številnih prireditev, s katerimi smo v naši republici počastili visok jubilej Vuka S. Karadžiča. Pripravila sta jo krajevna skupnost Vođice in vodiška osnovna šola Franc Marn, ob sodelovanju Beograjske banke – Temeljne banke Ljubljana.

Dr. Janez ROTAR, predstojnik katedre za slovanske jezike na ljubljanski filozofski fakulteti, je spregovoril o življenju, delu in pomenu Vuka Karadžiča za srbsko in jugoslovansko književnost in jezikoslovje. Med drugim ga je predstavil tudi kot učenca Jerneja KOPITARJA. Po njegovih spodbudah je Karadžič napisal srbsko slovnico in slovar, reformiral cirilico in zbiral ljudske pesmi, ki so postale njegov pesniški vzor. Proslavo je sklenil kulturni program, v katerem so predstavili tudi košček Karadžičevega bogatega ustvarjalnega opusa.

Ob tej priložnosti so odkrili še prenovljeno 117 let staro spominsko ploščo na Kopitarjevi rojstni hiši.

Foto Vlado Habjan

Ukrep, da bodo izplačevali pokojnine za nazaj »šokiral« upokojence

Vse kar se čez noč sprejema, kot radi rečemo, ni dobro, še posebej ne, če zadeva temeljne pravice...

Temeljne pravice so se po hitrem postopku spremenile v škodo upokojencev, saj se bodo pokojnine in denarna nadomestila uveljavljala do 1. julija 1983 izplačevala za nazaj in sicer s postopnim pomikanjem izplačila v šestih mesecih od dneva uveljavitve tega zakona, 6. oktobra 1987. Marsikateri pogled upokojenca v lepši jutri se je s tem, po naši presoji nedemokratskim postopku, po mnenju mnogih tudi protustavnem načinu sprejemanja, zameglil in popustila je še tista dobra volja, ki je bila prisotna kljub težavam sedanjega ekonomskega trenutka.

Z izplačili za nazaj se bodo dejansko spremenila v svoji osnovi vprašanja pravice iz minulega dela. S spremembo izplačevanja pokojnin za nazaj, bodo namreč prikrajšani upokojenci v kratkem času za eno celo pokojnino, ki so si jo zaslužili v času aktivnega dela. Ali je to prav, da bodo v naši republici s tem prizadeli nad 75 % vseh upokojencev, pa so mnenja zelo pikra. Odločni protesti in zahteve društev upokojencev pa tudi posameznikov po spoštovanju ustavnih določb, delegats-

kega sistema in načina odločanja, dokazujejo, da upokojenci ne morejo mirno sprejeti načina podcenjevanja njihovih pravic in mnenja ter odločno zahtevajo akcijo v zaščito pridobljenih pravic. Odklanjajo metode in postopek pri sprejemanju tako pomembnega zakona, saj je z njim prizadeta celotna predvojna in medvojna generacija,

Spremembe bodo prav gotovo osiromašile znaten del upokojencev, ki prejema skromne pokojninske prejemke. Izgublja pa se s tem tudi že tako omajano zaupanje v naše najvišje vodstvo.

Poleg materialne škode, ki jo bodo čutili upokojenci bo v družbi nastala tudi politična apatija in nezainteresiranost za akcije, ki so v tem trenutku še kako pomembne, ko gre za razpravo o dokumentih, ki bodo začrtali poti izhoda iz težke družbene ekonomske krize.

Morda pa bo in v to smo prepričani tekoče usklajevanje pokojnin z gibanji osebnih dohodkov ublažilo vrzeli, ki bodo nastopile pri izplačilih pokojnin za nazaj s postopnim pomikanjem izplačila v šestih mesecih.

Presenečenja v dobro, bi bila vsekakor zaželjena...

Stanko Hvale